

Šis dokuments ir izveidots vienīgi dokumentācijas nolūkos, un iestādes neuzņemas nekādu atbildību par tā saturu

► **B**

KOMISIJAS LĒMUMS

(2008. gada 13. augusts)

**par ekoloģiskajiem kritērijiem Kopienas ekomarķējuma piešķiršanai āra apdares darbiem
paredzētajām krāsām un lakām**

(izziņots ar dokumenta numuru C(2008) 4452)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2009/543/EK)

(OV L 181, 14.7.2009., 27. lpp.)

Grozīts ar:

Oficiālais Vēstnesis

► **M1** Komisijas Lēmums 2011/740/ES (2011. gada 14. novembris)

Nr.	Lappuse	Datums
L 297	64	16.11.2011.

KOMISIJAS LĒMUMS

(2008. gada 13. augusts)

**par ekoloģiskajiem kritērijiem Kopienas ekomarķējuma
piešķiršanai āra apdares darbiem paredzētajām krāsām un lakām**

(izziņots ar dokumenta numuru C(2008) 4452)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2009/543/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 17. jūlija Regulu (EK) Nr. 1980/2000 par pārskatīto Kopienas ekoetiķetes piešķiršanas programmu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 6. panta 1. punkta otro daļu,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1980/2000 Kopienas ekomarķējumu var piešķirt ražojumiem ar tādām īpašībām, kuras var nodrošināt būtisku uzlabojumu saistībā ar galvenajiem vides aspektiem.
- (2) Regulā (EK) Nr. 1980/2000 paredzēts ražojumu grupām noteikt attiecīgus ekomarķējuma kritērijus.
- (3) Par ekoloģiskajiem kritērijiem Kopienas ekomarķējuma piešķiršanai āra apdares darbiem paredzētajām krāsām un lakām jāpieņem jauns lēmums.
- (4) Ekoloģiskajiem kritērijiem un ar tiem saistītajām vērtēšanas un verificācijas prasībām jāpaliek spēkā četrus gadus.
- (5) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi izstrādāti, pamatojoties uz kritēriju projektu, ko sagatavoja Eiropas Savienības Ekomarķējuma komiteja, kura izveidota saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1980/2000 13. pantu.
- (6) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi komiteja, kura izveidota, pamatojoties uz Regulas (EK) Nr. 1980/2000 17. pantu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Pie ražojumu grupas “krāsas un lakas āra apdares darbiem” saskaņā ar šā panta 2. punktu pieskaitāmas ēku fasāžu, āra mēbeļu, grīdu un žogu dekoratīvās apdares un aizsargpārklājumu krāsas un lakas, koksnes aizsargpārklājumi un līdzīgi neprofesionāliem un profesionāliem lietotājiem domāti produkti, kuri galvenokārt paredzēti izmantošanai āra darbiem un kurus pārdod šādiem nolūkiem.

⁽¹⁾ OV L 237, 21.9.2000., 1. lpp.

▼B

Ražojumu grupā, *inter alia*, ietilpst grīdas segumi un grīdas krāsas, tonēti produkti, kurus pēc neprofesionālu vai profesionālu lietotāju pasūtījuma tonējuši to izplatītāji, tonēšanas sistēmas, dekoratīvās apdares krāsas šķidrums vai pastu veidā, kuras, ievērojot patērētāju vajadzības, ražotājs iepriekš sagatavojis, tonējis vai pagatavojis, arī krāsas kokam, koksnes un koka virsmu aizsargpārklājumiem, mūra un metāla virsmu pārklājumiem (izņemot pretkorozijas apdares krāsas un gruntskrāsas), kā arī šo produktu sistēmu gruntskrāsas (un pamatnes krāsas).

2. “Krāsa” ir pārklājuma materiāls ar pigmentu šķidrums, pastas vai pulvera veidā, kas uz substrāta veido nekausēdīgu aizsargpārklājumu, dekoratīvu pārklājumu vai pārklājumu ar kādām konkrētām tehniskām īpašībām.

“Laka” ir caurspīdīgs pārklājuma materiāls, kas uz substrāta veido caurspīdīgu aizsargpārklājumu, dekoratīvu pārklājumu vai pārklājumu ar kādām konkrētām tehniskām īpašībām.

Pēc uzklāšanas krāsas un lakas izžūst, veidojot cietu, ar substrāta virsmu saistījušos aizsargpārklājumu.

Dekoratīvās krāsas un lakas ir tādas krāsas un lakas, kuras izmanto ēku, to rotājumu un konstrukcijas elementu, kā arī āra mēbeļu, grīdas segumu un žogu dekoratīvajai apdarei un aizsargpārklājumiem. Tās klāj tieši uz vietas. Tās izmanto dekoratīvai apdarei, lai gan tām ir arī aizsardzības funkcija.

Koksnes aizsargpārklājumi (lazūras) ir pārklājuma materiāli, kas veido caurspīdīgu vai daļēji caurspīdīgu pārklājumu, ko izmanto koka virsmu dekoratīvajai apdarei un koksnes aizsardzībai pret atmosfēras iedarbību, tādējādi atvieglojot to uzturēšanu.

Mūra virsmu pārklājuma materiāli veido dekoratīvās apdares aizsargpārklājumus izmantošanai uz betona, (krāsojamām) ķieģeļu, bloku, apmetuma, kalcija silikāta vai šķiedrbetona virsmām. Tie paredzēti galvenokārt āra darbiem, bet tos var izmantot arī iekšējās vai uz leju vērstu būvdetaļu virsmu un balkonu griestu apdarei.

“Tonēšanas sistēmas” ir tonētu krāsu pagatavošanas metode, “bāzi” sajaucot ar krāsvielām.

3. Ražojumu grupā nav iekļauti šādi izstrādājumi:

- a) pretkorozijas pārklājumi;
- b) zemūdens daļu pretapauguma pārklājumi;
- c) koksnes aizsardzības līdzekļi;
- d) pārklājumi, kas tiek izmantoti īpašiem rūpnieciskiem vai profesionāliem mērķiem, tostarp īpaši izturīgi pārklājumi;
- e) produkti, kuri galvenokārt paredzēti izmantošanai iekšējās un kurus pārdod šādiem nolūkiem.

2. pants

1. Lai krāsām un lakām, saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1980/2000 un ievērojot šā panta 2. un 3. punkta noteikumus, piešķirtu Kopienas ekomarķējumu, tām jāietilpst 1. pantā noteiktajā ražojumu grupā “krāsas un lakas āra apdares darbiem” un tām jāatbilst šā lēmuma pielikumā izklāstītajiem ekoloģiskajiem kritērijiem.

▼ B

2. Īpašiem lietojumiem paredzētajiem ķīmiski cietējošiem divkomponentu speciālajiem pārklājumiem jāatbilst šādām prasībām:
- a) to abiem komponentiem katram atsevišķi jāatbilst pielikumā noteiktajiem ekoloģiskajiem kritērijiem (izņemot kritēriju par gaistošiem organiskajiem savienojumiem, GOS),
  - b) tiem jābūt pievienotai informācijai par to, ka sastāvdaļas nedrīkst izmantot atsevišķi vai maisījumos ar citiem produktiem,
  - c) produktam arī lietošanai sagatavotā veidā jāatbilst ekoloģiskajiem kritērijiem, tostarp par GOS noteiktajam kritērijam.
3. Pārklājumu materiāliem, kurus pārdod izmantošanai iekšējās un ārējās apdares darbiem, jāatbilst gan šajā lēmumā ārējās apdares darbiem paredzētajām krāsām un lakām noteiktajiem kritērijiem, gan kritērijiem, kas iekšējās krāsām un lakām noteikti Komisijas Lēmumā 2009/544/EK ⁽¹⁾.

▼ M1*3. pants*

Ekoloģiskie kritēriji ražojumu grupai “ārējās apdares darbiem paredzētās krāsas un lakas” un ar tiem saistītās vērtēšanas un verifikācijas prasības ir spēkā līdz 2013. gada 30. jūnijam.

▼ B*4. pants*

Administratīviem mērķiem ražojumu grupai “krāsas un lakas ārējās apdares darbiem” piešķir kodu “33”.

5. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

⁽¹⁾ Skatīt šā *Oficiālā Vēstneša* 39. lpp.

PIELIKUMS

A. PAMATPRINCIPI

Kritēriju noteikšanas mērķi

Šo kritēriju mērķis ir:

- veicināt produktu efektīvu izmantošanu un līdz minimumam samazināt atkritumu rašanos,
- samazināt videi radīto risku un citus riskus (piemēram, troposfēras ozona uzkrāšanos), samazinot šķīdinātāju emisijas,
- samazināt toksisku vai citādu piesārņojošu vielu izplūdes ūdeņos. Kritēriji ir noteikti līmeņos, kas veicina to, ka tiek marķētas tādas krāsas un lakas āra apdares darbiem, kuru ietekme uz vidi ir neliela.

Vērtēšanas un verifikācijas prasības

Konkrētas novērtēšanas un verifikācijas prasības norādītas katram kritērijam atsevišķi.

Gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējam jāiesniedz deklarācijas, dokumentācija, analīžu rezultāti, testēšanas pārskati vai citas liecības par kritēriju ievērošanu, tos var izdot pats pieteikuma iesniedzējs un/vai tā piegādātāji, un/vai attiecīgi piegādātāju piegādātāji u. c.

Attiecīgos gadījumos var izmantot citas, konkrētajam kritērijam nenorādītas testēšanas metodes, ja tās kā līdzvērtīgas ir akceptējusi kompetentā iestāde, kas izskata pieteikumu.

Attiecīgos gadījumos kompetentās iestādes var pieprasīt papildus iesniegt apstiprinotus dokumentus un var veikt neatkarīgas pārbaudes.

Kompetentajām iestādēm, izskatot pieteikumus un uzraugot atbilstību kritērijiem, ir ieteicams ņemt vērā atzītu vides vadības sistēmu, piemēram, *EMAS* vai *EN ISO 14001* īstenošanu (*piezīme*: šādas vadības sistēmas ieviest nav obligāti).

Ja kritērijos minētas sastāvdaļas, ar tām saprot vielas un preparātus. Attiecīgās vielu un preparātu definīcijas noteiktas *REACH* regulā (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 ⁽¹⁾).

Kompetentajai iestādei pieteikuma iesniedzējs par visām izmantojamajām vielām sniedz precīzas ziņas par attiecīgo produktu sastāvu. Ja kritērijā nav norādīta zemāka koncentrācija, jāsniedz ziņas par visām vielām un piemaisījumiem, kuru masas koncentrācija ir lielāka par 0,01 %.

B. EOLOĢISKIE KRITĒRIJI

Visi kritēriji attiecas uz krāsām un lakām iepakojumā, izņemot 3. kritēriju par GOS pieļaujamajām koncentrācijām. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/42/EK ⁽²⁾ maksimāli pieļaujamās GOS koncentrācijas attiecas uz lietošanai gatavu produktu, un tāpēc maksimālais GOS saturs jāaprēķina, ņemot vērā iespējamās piedevas, piemēram, krāsvielas vai atšķaidītājus. Šiem aprēķiniem vajadzīgi izejvielu piegādātāju dati par cietvielu un GOS saturu produktā, kā arī tā blīvumu.

⁽¹⁾ OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 143, 30.4.2004., 87. lpp.

▼ B

1. un 2. kritērijs attiecas tikai uz baltām krāsām un krāsām gaišos toņos (tostarp apdares krāsām, gruntskrāsām, pamatnes krāsām un/vai starpproduktiem).

Tonēšanas sistēmām 1. un 2. kritērijs attiecas tikai uz balto krāsu (kuras bāze satur galvenokārt TiO₂). Gadījumos, kad baltas krāsas bāzei nav iespējams panākt prasības ievērošanu par 98 % necaurredzamību pie viena litra segtspējas vismaz 6 m² saskaņā ar 7. kritērija a) punktu, atbilstība šim kritērijam jāpanāk ar tonēšanu līdz standartkrāsai RAL 9010.

1. un 2. kritērijs neattiecas uz caurspīdīgiem pārklājumiem.

1. Baltie pigmenti

Baltā pigmenta saturs (baltie neorganiskie pigmenti ar refrakcijas koeficientu, lielāku par 1,8). Krāsu baltā pigmenta saturam jābūt mazākam par vai vienādam ar 38 g/m² izžuvušā pārklājumā ar 98 % necaurredzamību. Šī prasība neattiecas uz lakām un koksnes aizsargpārklājumu materiāliem.

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par to, ka balto pigmentu neizmanto, vai informāciju par baltā pigmenta saturu krāsā un tās segtspēju, pievienojot precīzus aprēķinus, kuri liecina par šā kritērija ievērošanu.

2. Titāna dioksīds

Titāna dioksīds. Titāna dioksīda pigmenta ražošanas atkritumu emisijas un izplūdes nedrīkst pārsniegt šādas vērtības (saskaņā ar Atsauces dokumentu par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem lieltonnāžas neorganisko vielu ražošanai (2007. g. augusts)):

- SO_x emisijas (izsakot SO₂) – 266 mg/m² izžuvuša pārklājuma (98 % necaurredzamība),
- sulfātu atkritumi – 19 g/m² izžuvuša pārklājuma (98 % necaurredzamība),
- hlorīdu atkritumi – 3,9, 6,8 un 12,5 g/m² izžuvuša pārklājuma (98 % necaurredzamība) attiecīgi dabīgajam rutilam, sintētiskajam rutilam un rutila rūdām.

Novērtēšana un verificācija: Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par to, ka titāna dioksīdu neizmanto, vai dokumentāciju, kurā šiem parametriem norādīti attiecīgie atkritumu emisiju un izplūžu līmeņi, titāna dioksīda saturs produktā un tā segtspēja, pievienojot precīzus aprēķinus, kuri liecina par šā kritērija ievērošanu.

3. Gaistoši organiskie savienojumi (GOS)

GOS saturs nedrīkst būt augstāks par:

Produkta klasifikācija (Direktīva 2004/42/EK)	GOS saturs robežvērtības (g/l, tostarp ūdenī)
Pārklājumi ārsienām no minerāla substrāta	40
Ēku ārējo rotājumu un apšuvuma krāsas kokam un metālam, ieskaitot pamatnes krāsas	90
Ārējo rotājumu lakas un koksnes aizsardzības līdzekļi, ieskaitot necaurspīdīgus aizsargpārklājumu materiālus	90
Plānu pārklājuma plēvīti veidojoši koksnes aizsardzības līdzekļi āra darbiem	75
Gruntskrāsas (āra darbiem)	15
Saistošās gruntskrāsas (āra darbiem)	15
Vienkomponenta speciālie pārklājumi	100
Divkomponentu ķīmiski cietējoši speciālie pārklājumi tādiem lietojumiem kā grīdas	100

▼B

Šajā kontekstā saskaņā ar Direktīvu 2004/42/EK gaistoši organiskie savienojumi (GOS) ir visas vielas, kuru vārīšanās sākuma temperatūra standartapstākļos pie 101,3 kPa spiediena ir mazāka par vai vienāda ar 250 °C. Nosakot GOS satura robežvērtības, izmantotas direktīvā minētās krāsu un laku apakš kategorijas. Šeit norādīti tikai āra darbiem izmantojamo pārklājumu materiālu veidi.

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam. Pieteikuma iesniedzējs visiem produktiem norāda GOS saturu.

4. Gaistoši aromātiskie ogļūdeņraži (GAO)

Produktiem nedrīkst tieši pievienot gaistošus aromātiskos ogļūdeņražus pirms tonēšanas vai to tonēšanas laikā (ja to veic), tomēr var pievienot GAO saturošas sastāvdaļas tādā daudzumā, lai GAO masas daļa gatavajā produktā nepārsniegtu 0,1 %.

Šajā kontekstā saskaņā ar Direktīvu 2004/42/EK gaistoši aromātiskie ogļūdeņraži (GAO) ir organiskie savienojumi, kuru vārīšanās sākuma temperatūra standartapstākļos pie 101,3 kPa spiediena ir mazāka par vai vienāda ar 250 °C un kuru molekulu struktūrā ietilpst vismaz viens aromātiskais cikls.

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam, kurā paziņots, ka GAO nav pievienots citādi kā tos saturošu pusfabrikātu sastāvdaļu veidā, un attiecīgos gadījumos arī sastāvdaļu piegādātāju deklarācijas, kurās apstiprināts šo sastāvdaļu GAO saturs.

5. Smagie metāli

Par produktu vai tonēšanas krāsvielu (attiecīgos gadījumos) sastāvdaļu nedrīkst izmantot šādus smagos metālus vai to savienojumus (kā individuālas vielas vai kāda lietotā preparāta sastāvdaļas): kadmiju, svinu, hromu(VI), dzīvsudrabu, arsēnu, bāriju (izņemot bārija sulfātu), selēnu, antimonu.

Kā sastāvdaļu nedrīkst pievienot arī kobaltu, izņemot kobalta sāļus, kurus izmanto par sīkatīviem alkīdkrāsu sastāvā. Tos var lietot koncentrācijās, kas gatavajā produktā nav augstākas par 0,05 % (masas), izsakot metāliska kobalta veidā. Šī prasība neattiecas arī uz pigmentu sastāvā esošo kobaltu.

Pieļaujams, ka sastāvdaļas šos metālus satur zīmju veidā līdz 0,01 % (masas) kā piemaisījumus no izejvielām.

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam un (vajadzības gadījumā) arī sastāvdaļu piegādātāju deklarācijas.

6. Bīstamas vielas

a) **Produkts.** Produkts nevar būt klasificēts kā ļoti toksisks, toksisks, videi bīstams, reprodukcijai toksisks, kaitīgs, kodīgs, mutagēns vai kairinošs (tikai gadījumos, kad tas saistīts ar sastāvdaļām, kuras marķētas ar R43) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/45/EK ⁽¹⁾ pirms tonēšanas vai pēc tās (ja vajadzīgs).

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējam jāiesniedz deklarācija par šā kritērija ievērošanu un produkta drošības datu lapa, kas atbilst REACH regulas II pielikumā noteiktajām prasībām.

⁽¹⁾ OV L 200, 30.7.1999., 1. lpp.

▼ **B**

b) **Sastāvdaļas (ļoti toksiskas, toksiskas, kancerogēnas, mutagēnas, reprodukcijai toksiskas).** Nevar būt izmantotas sastāvdaļas, arī tonēšanai (ja vajadzīgs), kuru lietošanai pieteikuma iesniegšanas laikā piešķirtas vai var tikt piešķirtas šādas riska frāzes (vai to kombinācijas):

- R23 (toksisks ieelpojot),
- R24 (toksisks, nonākot saskarē ar ādu),
- R25 (toksisks norijot),
- R26 (ļoti toksisks ieelpojot),
- R27 (ļoti toksisks, nonākot saskarē ar ādu),
- R28 (ļoti toksisks norijot),
- R33 (kaitīgs kumulatīvas ietekmes draudi),
- R39 (būtiski neatgriezeniskas iedarbības draudi),
- R40 (kancerogenitāte daļēji pierādīta),
- R42 (ieelpojot var izraisīt paaugstinātu jutīgumu),
- R45 (kancerogēna viela),
- R46 (var radīt mantojamus ģenētiskus defektus),
- R48 (iespējams nopietns kaitējums veselībai pēc ilgstošas saskares),
- R49 (ieelpojot var izraisīt ļaundabīgus audzējus),
- R60 (var kaitēt reproduktīvajām spējām),
- R61 (var kaitēt augļa attīstībai),
- R62 (iespējams kaitējuma risks reproduktīvajām spējām),
- R63 (iespējams kaitējuma risks augļa attīstībai),
- R68 (iespējams neatgriezeniskas iedarbības risks),

saskaņā ar Padomes Direktīvu 67/548/EEK⁽¹⁾ un tās turpmākiem grozījumiem vai saskaņā ar Direktīvu 1999/45/EK un tās turpmākiem grozījumiem. Tomēr par konservantiem ierobežotā daudzumā līdz 0,1 % no kopējās masas krāsas sastāvā var būt izmantotas aktīvās sastāvdaļas, kurām piešķirts riska apzīmējums R23, R24, R25, R26, R27, R28, R39, R40 vai R48 (vai to kombinācijas).

Otra alternatīva ir izmantot klasifikācijas globāli harmonizēto sistēmu (GHS)⁽²⁾. Tādā gadījumā nevar būt izmantotas sastāvdaļas, arī tonēšanai (ja vajadzīgs), kuru klasifikācija (vai tās kombinācijas) ir šādas:

- akūta toksicitāte (orāli) – I, II, III kat.,
- akūta toksicitāte (caur ādu) – I, II, III kat.,
- akūta toksicitāte (ieelpojot) – I, II, III kat.,

⁽¹⁾ OV 196, 16.8.1967., 1. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Komisija 2007. gada 27. jūnijā pieņēmusi priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza Direktīvu 67/548/EEK un Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (COM(2007) 355, galīgā redakcija). Sīkāk par esošās sistēmas un klasifikācijas GHS sistēmas pārklāšanos sk. pieņemtā priekšlikuma VII pielikuma III sējuma: http://ec.europa.eu/enterprise/reach/docs/ghs/ghs_prop_vol_iii_en.pdf

▼B

- elpceļu sensibilizācija – I kat.,
- mutagēnas vielas – I, II kat.,
- kancerogēnas vielas – I, II kat.,
- reprodukcijai toksiskas vielas – I, II kat.,
- sistēmiska toksicitāte mērķorgāniem (vienreizēja iedarbība) – I, II kat.,
- sistēmiska toksicitāte mērķorgāniem (atkārtota iedarbība) – I, II kat.,

kas noteikta ar Ķīmisko vielu klasifikācijas un marķēšanas globāli harmonizētās sistēmas ST/SG/AC.10/30⁽¹⁾ un pārskatīta ST/SG/AC.10/34/Add.3. Tomēr par konservantiem ierobežotā daudzumā līdz 0,1 % no kopējās masas krāsas sastāvā var būt izmantotas aktīvās sastāvdaļas, kurām piešķirtas

- akūta toksicitāte (orāli, caur ādu, ieelpojot) – I, II, III kat. (tikai orāli un caur ādu),
- sistēmiska toksicitāte mērķorgāniem (vienreizēja un/vai atkārtota iedarbība) – I, II kat. (vai to kombinācijas),
- kancerogenitāte – II kat.

Alkīdkrāsas sastāvā līdz 0,3 % no kopējās masas var būt izmantots metiletilketoksīms.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējam jāiesniedz deklarācija par šā kritērija ievērošanu un produkta drošības datu lapa, kas atbilst REACH regulas II pielikumā noteiktajām prasībām.

- c) **Sastāvdaļas (kas bīstamas videi).** Nav izmantotas sastāvdaļas, arī tonēšanai (ja vajadzīgs), vairāk par 2 % no kopējās masas, kuru lietošanai pieteikuma iesniegšanas laikā piešķirtas vai var tikt piešķirtas šādas riska frāzes (vai to kombinācijas):

- N R50 (ļoti toksisks ūdens organismiem),
- N R50/53 (ļoti toksisks ūdens organismiem, var radīt ilgtermiņa nevēlamu ietekmi ūdens vidē),
- N R51/53 (ļoti toksisks ūdens organismiem, var radīt ilglaicīgu negatīvu ietekmi ūdens vidē),
- N R52/53 (bīstams ūdens organismiem, var radīt ilglaicīgu negatīvu ietekmi ūdens vidē),
- R51 (toksisks ūdens organismiem),
- R52 (kaitīgs ūdens organismiem),
- R53 (var izraisīt ilglaicīgu negatīvu ietekmi ūdens vidē),

saskaņā ar Direktīvu 67/548/EEK vai Direktīvu 1999/45/EK.

⁽¹⁾ Apvienoto Nāciju Organizācijas Bīstamo kravu transporta un ķīmisko vielu klasifikācijas un marķējuma globāli harmonizētās sistēmas ekspertu komiteja: <http://www.unece.org/trans/main/dgdb/dgcomm/ac10rep.html>

▼B

Otra alternatīva ir klasifikācijai izmantot globāli harmonizēto sistēmu (GHS) ⁽¹⁾. Tādā gadījumā vairāk par 2 % no kopējās masas nevar būt izmantotas sastāvdaļas, arī tonēšanai (ja vajadzīgs), kuru lietošanai piešķirtas šādas klasifikācijas kategorijas.

Toksicitāte ūdens videi (un šo kategoriju kombinācijas):

— akūta – I, II, III kat.,

— hroniska – I, II, III, IV kat.,

kas noteikta Ķīmisko vielu klasifikācijas un marķēšanas globāli harmonizētās sistēmas ST/SG/AC.10/30 un pārskatīta ST/SG/AC.10/34/Add.3.

Jebkurā gadījumā visu to sastāvdaļu kopējais saturs, kuru lietošanai piešķirtas riska frāzes (vai to kombinācijas) vai GHS klasifikācijas kategorijas, nevar būt augstāks par 4 % masas.

Šī prasība neattiecas uz amonjaku, alkilamoniju.

Šī prasība neskar iepriekš 6. kritērija a) punktā noteiktās prasības ievērošanu.

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējam jāiesniedz deklarācija par šā kritērija ievērošanu un par katru sastāvdaļu produkta drošības datu lapa, kas atbilst *REACH* regulas II pielikumā noteiktajām prasībām.

- d) **Alkilfenoletoksilāti** (AFEO). Produkta sastāvā nevar būt izmantoti APEO pirms tonēšanas (ja vajadzīgs) vai tās laikā.

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam.

- e) **Izotiazolinona savienojumi.** Pirms tonēšanas (ja vajadzīgs) vai tās laikā izotiazolinona savienojumu saturs nevar būt augstāks par 0,05 % produkta masas. Koka virsmu pārklājumiem paredzētajos produktos izotiazolinona savienojumu saturs nevar būt lielāks par 0,2 % to masas. Savukārt 5-hlor-2-metil-2H-izotiazol-3-ona (EK Nr. 247-500-7) un 2-metil-2H-izotiazol-3-ona (EK Nr. 220-239-6) maisījuma (3:1) saturs nevar būt lielāks par 0,0015 % produkta masas.

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam, norādot attiecīgos daudzumus (ja šīs vielas ir izmantotas).

- f) Produkta sastāvā nevar būt perfluoralkilsulfonātu (PFAS), perfluorkarbonskābju (PFKS), tostarp arī perfluoroktānskābe (PFOS) un tām līdzīgas vielas, kuras ESAO iekļāvusi to vielu sākotnējos sarakstos, kas var noārdīties līdz perfluorkarbonskābēm (PFKS) – *Preliminary lists of PFOS, PFAS, PFOA, PFCA, related compounds and chemicals that may degrade to PFCA (as revised in 2007)*. ESAO saraksts pievienots šā kritēriju dokumenta pielikumā.

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam.

- g) **Formaldehīds.** Nevar būt izmantotas brīva formaldehīda piedevas. Piedevas, kas izdala formaldehīdu, var būt pievienotas produktā tādā daudzumā, lai nodrošinātu, ka kopējais brīva formaldehīda kopējais saturs pēc tonēšanas (ja vajadzīgs), nepārsniedz 0,001 % tā masas.

⁽¹⁾ Skatīt 5. zemspītras piezīmi.

▼ **B**

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam. Pieteikuma iesniedzējam papildus jāiesniedz piegādātāju iesniegtie izejvielu sastāva analīžu rezultāti, kas iegūti, izmantojot *VdL-RL 03* testēšanas metodi (*VdL Guide-line03*) "Formaldehīda koncentrācijas noteikšana gatavajā produkcijā pēc acetilacetona metodes", kā arī aprēķinus, izmantojot gatavā produkta analīžu datus, kuri liecina, ka formaldehīdu izdalošo vielu radītā formaldehīda iespējamā maksimālā koncentrācija nepārsniedz 0,001 % tā masas. Otra iespēja, kā noteikt formaldehīdu izdalošo vielu radītā formaldehīda koncentrāciju gatavajā produktā, ir augstas izšķirtspējas šķidrums hromatogrāfija (HPLC) pēc valsts standarta metodes vai pēc metodes, kas validēta saskaņā ar standartu ISO/IEC 17025.

- h) **Halogēnus saturoši organiskie šķīdinātāji.** Neskarot 6. kritērija a), b) un c) punktā noteikto, produkta sastāvā pirms tonēšanas vai tās laikā (ja vajadzīgs) var būt izmantoti tikai tādi halogēnus saturoši savienojumi ar novērtētu lietošanas risku, kas saskaņā ar Direktīvām 67/548/EEK un 1999/45/EK netiek klasificēti ar šādām riska frāzēm (vai to kombinācijām): R26/27, R45, R48/20/22, R50, R51, R52, R53, R50/53, R51/53, R52/53 un R59.

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam.

- i) **Ftalāti.** Neskarot 6. kritērija a), b) un c) punktā noteikto, produkta sastāvā pirms tonēšanas vai tās laikā (ja vajadzīgs) var būt izmantoti tikai tādi ftalāti ar novērtētu lietošanas risku, kas saskaņā ar Direktīvu 67/548/EEK un tās grozījumiem netiek klasificēti ar šādām riska frāzēm (vai to kombinācijām): R60, R61, R62, R50, R51, R52, R53, R50/53, R51/53, R52/53. Bez tam produkta sastāvā nevar būt izmantots di-n-oktilftalāts (DNOF), diizononilftalāts (DINF), diizodecilftalāts (DIDF).

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam.

7. Lietošanas īpašības

- a) **Segtspēja.** Balto krāsu un gaišu toņu krāsu (arī apdares krāsu, gruntskrāsu, pamatnes krāsu un/vai starpproduktu) necaurredzamībai jābūt vismaz 98 % ar viena litra segtspēju vismaz 6 m²

Tonēšanas sistēmām šis kritērijs attiecas tikai uz balto krāsu (kuras bāze satur galvenokārt TiO₂). Gadījumos, kad baltas krāsas bāzei nav iespējams panākt prasības ievērošanu par 98 % necaurredzamību pie viena litra segtspējas vismaz 6 m², atbilstība šim kritērijam jāpanāk ar šīs baltās bāzes krāsas tonēšanu līdz standartkrāsai RAL 9010. Uz visām pārējām bāzes krāsām, ko izmanto tonētu produktu iegūšanai, šis kritērijs neattiecas, jo to TiO₂ saturs parasti ir zemāks, un tāpēc tām nevar panākt atbilstību prasībai par 98 % necaurredzamību pie viena litra segtspējas vismaz 6 m². Par krāsām, kuras ir tonēšanas sistēmas daļa, pieteikuma iesniedzējam uz produkta iepakojuma un/vai tirdzniecības vietās jānorāda lietotājam, kurš tonis vai gruntskrāsa/pamatnes krāsa (ja iespējams, ar Eiropas ekomarķējumu) jāizmanto pamatnei pirms tumšāka toņa lietošanas.

Izolējošām/hermetizējošām, penetrējošām/saistošām gruntskrāsām un speciālām adhezīvām gruntskrāsām alumīnija un galvanisko pārklājumu virsmu gruntēšanai jābūt ar necaurredzamību vismaz 98 % pie viena litra segtspējas vismaz 6 m².

Elastomēru krāsām jābūt ar necaurredzamību vismaz 98 % pie to viena litra segtspējas vismaz 4 m².

Šī prasība neattiecas uz lakām, koksnes aizsargpārklājumu materiāliem, grīdas segumiem, grīdas krāsām, pamatnes krāsām, citām adhēzijas gruntskrāsām un pārējiem caurspīdīgu pārklājumu materiāliem.

▼B

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz testēšanas pārskatu, kas sagatavots, izmantojot ISO 6504/1 metodi (Krāsas un lakas. Segtspējas noteikšana. 1. daļa: Kubelkas-Munka metode baltajai un gaišo toņu krāsām) vai ISO 6504/3 metodi (3. daļa: kontrastainuma koeficienta noteikšana gaišo toņu krāsām pie norādītā krāsas patēriņa), vai (krāsām, kas ir īpaši paredzētas trīsdimensiju dekoratīva efekta radīšanai un no kurām parasti veido ļoti biezu pārklājumu) NF T 30 073 metodi (vai tai ekvivalentu metodi). Par bāzēm, kuras izmanto tonētu produktu iegūšanai un kuras pēc iepriekšminētajām prasībām nav novērtētas, pieteikuma iesniedzējam jāiesniedz liecības, ka lietotājam ir doti norādījumi par to, ka pirms produkta lietošanas jāizmanto gruntskrāsa un/vai pelēkas (vai citas atbilstošas krāsas) pamatnes krāsa.

- b) **Ūdensizturība.** Lakām, grīdas segumu un grīdas krāsu ūdensizturībai, ko nosaka pēc standarta ISO 2812-3 metodes, jābūt tādai, lai pēc 24 stundu ilgās ūdens iedarbības un 16 stundu žūšanas nenotiek krāsas atstarošanas spīduma vai toņa izmaiņas.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz testēšanas pārskatu par testēšanas rezultātiem, izmantojot standarta ISO 2812/3 metodi (Krāsas un lakas. Izturības pret šķidrums iedarbību noteikšana. 3. daļa: Metode ar piesūcināta materiāla uzlikšanu).

- c) **Adhēzija.** Mūra virsmām paredzētajām krāsām (izņemot caurspīdīgas gruntskrāsas) jāiztur atraušanas tests adhēzijas noteikšanai pēc standarta EN 24624 (ISO 4624) metodes, bet grīdas segumu, grīdas krāsu un pamatnes krāsu betona, koka un metāla pārklājumu adhēzijai, kas noteikta pēc režģveida šķeluma metodes saskaņā ar standartu EN 2409, jābūt vismaz 2. Veicot noteikšanu pēc standarta EN 24624, ja substrāta kohēzijas spēks ir mazāks par krāsas adhēzijas spēku, uzskata, ka tests ir izturēts, pārējos gadījumos izmēritajai krāsas adhēzijas spēka vērtībai jābūt lielākai par 1,5 MPa.

Pieteikuma iesniedzējam jānovērtē gruntskrāsa un/vai apdares krāsa katra atsevišķi vai kopā kā sistēmas daļa (sistēmā testēšanai jāiekļauj, ja tas ir iespējams, produkti, kuriem ir Eiropas ekomarkējums. (Izņēmums ir metāla virsmām paredzētās sistēmas.) Apdares krāsas atsevišķa testēšana adhēzijas ziņā uzskatāma sliktāko variantu.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz testēšanas pārskatu par rezultātiem, kas iegūti attiecīgi pēc standartā EN ISO 2409 vai EN 24624 (ISO 4624) noteiktās metodes.

- d) **Dilumizturība.** Grīdas segumu un grīdas krāsu dilumizturība ir ne lielāka par 70 mg masas zudumu pēc 1 000 testēšanas cikliem ar 1 000 g slodzi un CS10 disku saskaņā ar standartu EN ISO 7784-2:2006.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz testēšanas pārskatu, kas liecina par šā kritērija ievērošanu, izmantojot standartā EN ISO 7784-2:2006 noteikto metodi.

- e) **Izturība pret laika apstākļu iedarbību.** Jānosaka mūra, koka un metāla virsmu apdares krāsu un laku pārklājumu izturība pret laika apstākļu iedarbību, izmantojot mākslīgā klimata kameras ar UV luminiscences lampām un ūdens kondensāciju vai strūklu saskaņā ar ISO 11507:2007. Krāsas mūra virsmām jānovērtē pēc pārklājuma 1 000 h mākslīgas novecināšanas testēšanas apstākļos, bet koka un metāla virsmu apdares krāsas (un lakas) – pēc 500 h mākslīgas novecināšanas testēšanas apstākļos. Testēšanas apstākļi: UVA 4 h/60 °C + mitrums 4 h/50 °C.

Otra iespēja ir koka apdares krāsu un laku pārklājumu izturību pret laika apstākļu iedarbību testēt pēc 500 h mākslīgas novecināšanas klimata kamerā ar QUV paātrinātāju, tos pakļaujot cikliskai UV(A) starojuma un ūdens iedarbībai saskaņā ar EN 927-6.

▼B

Iedarbībai pakļauto paraugu krāsas izmaiņas nedrīkst būt lielākas par $\Delta E^* = 4$, bet spīduma samazināšanās lakām nedrīkst pārsniegt 30 % no tā sākotnējās vērtības. Spīdums jānosaka pēc standarta ISO 2813. Kritēriju par krāsas maiņu neizmanto caurspīdīgām lakām un bāzēm.

Mūra, koka un metāla virsmu apdares krāsu pārklājumu plēvītes bojātība jātestē saskaņā ar standartu EN ISO 4628-6:2007 pēc paraugu ekspozīcijas klimata kamerā. Pārklājumiem šajā testā jāiegūst novērtējums vismaz 1,5 vai labāks (0,5 vai 1,0). Standartā iekļauti attēli salīdzināšanai.

Mūra, koka un metāla virsmu apdares krāsām pēc paraugu ekspozīcijas klimata kamerā jānosaka arī šādi parametri:

- atlobītība pēc ISO 4628-5:2003, defektu blīvums 2, defektu lielums 2 vai mazāk,
- plaisainums pēc ISO 4628-4:2003, defektu daudzums 2 vai mazāk, defektu lielums 3 vai mazāk,
- pūšļainība pēc ISO 4628-2:2003, defektu blīvums 3 vai mazāk, defektu lielums 3 vai mazāk.

Ņemot vērā tonēšanai izmantojamo krāsu lielo dažādību, šādi jātestē tikai lietotā bāzes krāsa.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz testēšanas pārskatu par testēšanas rezultātiem, norādītos parametrus nosakot pēc standarta ISO 11507:2007 vai EN 927-6 metodes, vai arī tām abām. Attiecīgos gadījumos pieteikuma iesniedzējs iesniedz arī testēšanas pārskatus par noteikšanas rezultātiem saskaņā ar EN ISO 4628-2, 4, 5, 6. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz arī deklarāciju par to, ka pārklājuma krāsas izmaiņas (ja tās konstatē) ir šajā dokumentā norādīto vērtību robežās.

- f) **Ūdens tvaiku caurlaidība.** Ja tiek apgalvots, ka āra darbiem paredzētās mūra un betona virsmu krāsas elpo, attiecīgā krāsa jāklasificē II klasē (vidēja ūdens tvaiku caurlaidība) vai augstāk saskaņā ar testēšanas rezultātiem pēc standartā EN ISO 7783-2 noteiktās metodes. Ņemot vērā tonēšanai izmantojamo krāsu lielo dažādību, šādi jātestē tikai lietotā bāzes krāsa; šī prasība neattiecas uz caurspīdīgām gruntskrāsām.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz testēšanas pārskatu par rezultātiem, kas iegūti pēc standartā EN ISO 7783-2 noteiktās testēšanas metodes.

- g) **Ūdens caurlaidība.** Ja tiek apgalvots, ka āra darbiem paredzētā mūra un betona virsmu krāsa nelaiž cauri ūdeni vai ir elastomērs, tā jāklasificē III klasē (zema šķidrums caurlaidība) saskaņā ar testēšanas rezultātiem pēc standartā DIN EN 1062-3:1999 noteiktās metodes. Ņemot vērā tonēšanai izmantojamo krāsu lielo dažādību, šādi jātestē tikai lietotā bāzes krāsa. Visas pārējās krāsas mūra virsmām jāklasificē II klasē (vidēja šķidrums caurlaidība) vai augstāk saskaņā ar testēšanas rezultātiem pēc standartā DIN EN 1062-3:1999 noteiktās metodes.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz testēšanas pārskatu par rezultātiem, kas iegūti pēc standartā DIN EN 1062-3:1999 noteiktās testēšanas metodes.

- h) **Sēnišizturība.** Ja tiek apgalvots, ka āra darbiem paredzētās mūra virsmu apdares krāsas ir noturīgas pret sēnišu iedarbību, pārklājuma kvalitātei, ko nosaka pēc standarta BS 3900:G6, jābūt 2 un augstākai (sēnišu izplatība mazāka par 10 %). Ņemot vērā tonēšanai izmantojamo krāsu lielo dažādību, šādi jātestē tikai lietotā bāzes krāsa.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz testēšanas pārskatu par rezultātiem, kas iegūti pēc standartā BS 3900:G6 noteiktās testēšanas metodes.

▼B

- i) **Plaisāšana.** Ja tiek apgalvots, ka mūra (vai betona) virsmu krāsa ir elastomērs, attiecīgā krāsa jāklasificē A1 klasē pie 23 °C saskaņā ar testēšanas rezultātiem pēc standartā DIN EN 1062-7:2004 noteiktās metodes. Ņemot vērā tonēšanai izmantojamo krāsu lielo dažādību, šādi jātestē tikai lietotā bāzes krāsa.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz testēšanas pārskatu par rezultātiem, kas iegūti pēc standartā DIN EN 1062-7:2004 noteiktās testēšanas metodes.

- j) **Izturība pret sārmiem.** Mūra virsmu krāsas un gruntskrāsas ir izturīgas pret sārnu iedarbību, ja pārklājums 24 h iztur 10 % NaOH šķīduma iedarbību pēc standartā ISO 2812-4:2007 noteiktās metodes. Novērtē pēc 24 h žāvēšanas.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz testēšanas pārskatu par rezultātiem, kas iegūti pēc standartā ISO EN 2812-4:2007 noteiktās testēšanas metodes.

8. Patērētāju informēšana

Uz iepakojuma jābūt norādītai vai tam pievienotai šādai informācijai:

- lietošana, substrāts un lietošanas nosacījumi, kuriem attiecīgais produkts ir paredzēts. Pie tiem pieder arī norādījumi par sagatavošanas u. c. tādiem darbiem kā pareiza substrāta virsmas sagatavošana, ieteikumi par izmantošanu āra darbiem (attiecīgos gadījumos) vai par ieteicamo temperatūru,
- ieteikumi par izmantojamajiem tīrīšanas līdzekļiem un par atkritumu pareizu apsaimniekošanu (ūdens piesārņojuma ierobežošanai). Šiem ieteikumiem ir jābūt konkrētajam produktam un lietojumam atbilstoši, un šim nolūkam var izmantot arī attiecīgas piktogrammas,
- ieteikumi par produkta glabāšanas apstākļiem pēc iepakojuma atvēršanas (lai samazinātu cieto atkritumu rašanos), ja vajadzīgs, norādot arī attiecīgus drošības pasākumus,
- par pārklājumiem tumšākos toņos, uz kuriem neattiecas 7. kritērija a) punkts, norādījumi par gruntskrāsas vai bāzes krāsas pareizu izvēli un lietošanu (ja iespējams, ar Eiropas ekomarķējumu),
- paziņojums, ka ar neizlietoto krāsu jārīkojas tā, lai nepiesārņotu vidi, un tāpēc to nevar izmest sadzīves atkritumos vai izliet. No vietējām iestādēm jābūt saņemtiem norādījumiem par šādu atkritumu savākšanu un apsaimniekošanu,
- ieteikumi par krāsotāja individuālās aizsardzības pasākumiem. Uz iepakojuma jābūt vai iepakojumam jāpievieno šāds (vai līdzīgs) uzraksts:

“Stikāk par to, kāpēc tieši šim ražojumam piešķirta “ekopuķīte”, varat uzzināt tīmekļa vietnē: <http://ec.europa.eu/environment/ecolabel>.”

Novērtēšana un verifikācija. Kopā ar pieteikumu jāiesniedz produkta iepakojuma paraugs un attiecīga deklarācija par atbilstību šiem kritērijiem.

9. Ekomarķējumā norādāmā informācija

Ekomarķējuma 2. ailē jābūt šādam tekstam:

- ļoti piemērots izmantošanai āra darbiem,
- bīstamas vielas satur ierobežotā daudzumā,
- zems šķīdinātāju saturs.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz ražojuma iepakojuma paraugu, uz kura ir attiecīgais marķējums, kā arī deklarāciju par atbilstību šim kritērijam.